

Parmenidés életelveket keresnek (levegő, víz, tűz), de e nevek csak jelképek s mögöttük az a gondolat rejtőzik, hogy van valami felsőbbrendű valóság, amelyből, vagy akiből minden kiindul.

Minden ember egyik vagy másik életsíkon mozog. De nem olyan formán, mintha ezek az életszínvonalak teljesen el volnának szigetelve, a legtöbb esetben össze-vissza keverednek. Szellemi életet élni anélkül, hogy a természetfeletti életből ne merítsünk, maajdnem lehetetlen. A szépet, jót és igazat kívánni természetfeletti élet nélkül is lehet, de teremteni, alkotni csak a végtelenbe való kapcsolódással lehet. A legnagyobb művészek gondolataikat, tárgyukat a végtelenből merítik. A legnagyobb szellemek a tudás végét az Istenben keresik és találják. Pauler mondja, hogy a transzcendens kitekintés, a teljes, az érzéki világban nem valósítható meg, örök élet után való szüntelen vágyódás pedig, ha reflektív hajlammal párosul, elkerülhetetlenül a bölcselkedés felé tereli a művészt.

Magyar fellámadás

Aradi sáncárok,
Benne vér szivárog,
Ha leszáll az este;
Megmozdul a mélyben,
Sötét siri éjben
Vértanuink teste.

Sötétség hullt rájuk,
Még szent bitófájuk
Oszlopa is lázad:
Öklük összeszorult:
Sirjukra ráborult
Megint a gyalázat...

Távolról mennydörög...
Knezics, Aulich, Török,
Pöltenberg, Nagy Sándor
Nem nyughatnak békén:
Főnt az örök égen
Haragos fény lángol.

Magyar vértanuknak
Teleme nem nyughat,
Mint oláh rög rabja.
Sirból kél szabadon:
Főlsüt még Aradon
Az igazság napja!

Jászai Horváth Elemér.